

“
Azərbaycan Respublikasının
Mərkəzi Bankı İdarə Heyətinin
“12” sentyabr 2024-cü il
tarixli qərarı ilə təsdiq edilmişdir
Protokol № 36

Banklarda korporativ idarəetmə Standartlarına dair Təvsiyələr

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Təvsiyələr korporativ idarəetməyə dair qanunvericiliklə müəyyən olunmuş tələblərə əlavə olaraq Bank nəzarəti üzrə Bazel Komitəsinin “Korporativ idarəetmənin təkmilləşdirilməsi üzrə prinsiplər”i və beynəlxalq korporativ idarəetmə təcrübələri nəzərə alınmaqla hazırlanmışdır.

1.2. Bu Təvsiyələrin əsas məqsədi bank sektorunun səmərəli fəaliyyətini və sabitliyini dəstəkləmək üçün banklarda korporativ idarəetmənin gücləndirilməsi və bankların korporativ idarəetmə çərçivəsinin beynəlxalq standartlara daha da uyğunlaşdırılmasıdır.

1.3. Bu Təvsiyələrdə istifadə edilən anlayışlar Standartlarda müəyyən edilmiş mənanı ifadə edir.

2. Müşahidə Şurasının tərkibi

2.1. Sistem əhəmiyyətli banklarda Müşahidə Şurasının sədri Müşahidə Şurasının müstəqil üzvləri sırasından təyin edilir.

2.2. Sistem əhəmiyyətli banklar istisna olmaqla digər banklarda Müşahidə Şurasının sədri Müşahidə Şurasının müstəqil üzvü olmadıqda, bank tərəfindən:

2.2.1. Müşahidə Şurasının müstəqil üzvləri sırasından (belə üzvlərin sayı birdən artıq olduqda) baş müstəqil üzv müəyyən edilir;

2.2.2. baş müstəqil üzv (bir müstəqil üzv olduqda həmin üzv) Müşahidə Şurasının sədrinin müavini təyin edilir;

2.2.3. Müşahidə Şurasının sədri ilə bağlı maraqlar toqquşması baş verdikdə, səhmdarların ümumi yığıncağının qərarı ilə sədrin səlahiyyətləri baş müstəqil üzvə (bir müstəqil üzv olduqda həmin üzvə) həvalə edilir.

2.3. Müşahidə Şurasının bütün növbəti və növbədən kənar iclaslarında gündəliyə daxil edilən məsələlərin müzakirəsində üzrlü hallar istisna olmaqla, Müşahidə Şurasının müstəqil üzvünün (üzvlərinin) iştirakı təmin olunur.

2.4. Standartların 6.2-ci bəndinin tələbinə əlavə olaraq, Müşahidə Şurası müxtəlif yaş qruplarından olan üzvlərdən təşkil olunur. Müşahidə Şurasının üzvlərinin azı dördə biri (azı bir nəfər) qarşı cinsdən olan üzv(lər) olmalıdır.

2.5. Müşahidə Şurasının üzvləri üzvü olduğu komitənin (komitələrin) fəaliyyət istiqamətinə uyğun olaraq audit, risklərin idarə edilməsi, maliyyə idarəetməsi, strateji planlaşdırma, mükafatlandırma, korporativ idarəetmə, informasiya texnologiyaları,

informasiya və kibertəhlükəsizlik, dayanıqlı maliyyə və digər sahələrin biri və ya bir neçəsi üzrə peşəkar olmalıdır.

3. Fəaliyyətin qiymətləndirilməsi

3.1. Müşahidə Şurası, yeni baxış və bankın strateji hədəflərinə nail olunmasını dəstəkləmək məqsədilə, habelə üzvlərin Şuranın və onun komitələrinin fəaliyyətinə uyğunluğunun təmin edilməsi baxımından Şuranın və onun komitələrinin tərkibini mütəmadi olaraq qiymətləndirir.

3.2. Qiymətləndirmənin aparılması üçün bankda özünüqiymətləndirmə prosedurları olmalıdır. Həmin prosedurlarda bütövlükdə Şuranın, onun komitələrinin və ayrı-ayrı üzvlərinin azı ildə bir dəfə özünüqiymətləndirilməsinə, habelə azı üç ildə bir dəfə müstəqil kənar ekspert tərəfindən qiymətləndirilməsinə dair tələblər və kənar ekspertin seçilməsi meyarları müəyyən olunur;

3.3. Özünüqiymətləndirmə Müşahidə Şurasının sədri müstəqil üzv olan banklarda Müşahidə Şurasının sədri tərəfindən, digər banklarda isə baş müstəqil üzv (bir müstəqil üzv olduqda həmin üzv) tərəfindən aparılır.

3.4. Qiymətləndirmə nəticəsində Müşahidə Şurası zərurət olduqda Müşahidə Şurasının komitələrinin sədrilərini və üzvlərini yerdəyişməsinə həyata keçirir.

3.5. Qiymətləndirmə nəticələri Müşahidə Şurasının fəaliyyətinin davamlı inkişafına dəstək üçün istifadə edilir. Müşahidə Şurası qiymətləndirmə nəticələri əsasında çatışmazlıqların aradan qaldırılması üçün tədbirlər planı təsdiqləyir. Həmin planda Şuranın üzvlərinin peşəkar bilik və bacarıqlarının, o cümlədən bankın idarə olunmasına və bank nəzarətinə dair potensialının artırılması üzrə təlimlər də nəzərdə tutulur.

4. Audit Komitəsi və daxili audit bölməsi

4.1. Audit Komitəsinin sədri Müşahidə Şurasının müstəqil üzvləri sırasından təyin edilir (bankın 2 faizədək imtiyazlı səhmlərinə malik olan üzvləri istisna olmaqla).

4.2. Audit Komitəsinin azı 2 (iki) üzvü audit üzrə azı 5 (beş) illik iş təcrübəsinə malik olmalıdır.

4.3. Daxili audit bölməsinin rəhbəri və əməkdaş(lar)ı daxili audit peşəsi üzrə beynəlxalq sertifikatla malikdir. Beynəlxalq sertifikatın əldə olunma müddətləri, dərəcəsi və növü bank tərəfindən daxili qaydalarında əməkdaşların profilinə və audit planına uyğun olaraq müəyyən edilir.

4.4. Daxili audit bölməsinin rəhbəri və digər əməkdaşları ildə bir dəfə Audit Komitəsinə müstəqilliklərini təsdiq edən arayışı təqdim edir. Arayışda əməkdaşların maddi və qeyri-maddi cəhətdən müstəqilliyinə xələl gətirəcək halın, bankın rəhbər vəzifədə olan şəxsləri ilə maraqlar münaqişəsi yaradan halın, habelə audit yoxlaması zamanı qərəzli məqamlara yol verilməsi halının olub-olmaması qeyd olunur.

5. Struktur bölmələrin kurasiyası və komplayens funksiyası

5.1. Bankın fərqli müdafiə xətlərinə aid olan struktur bölmələrinə kurasiya eyni İdarə Heyətinin üzvü tərəfindən həyata keçirilmir.

5.2. Sistem əhəmiyyətli banklarda Komplayens Komitəsi formalaşdırılır və Baş komplayens inzibatçısı təyin edilir.

5.3. Standartların 13.1-1-ci bəndinin və 13.7.2-ci yarımbəndinin tələblərinə uyğun olaraq komplayens funksiyasını həyata keçirən struktur bölmə eyni anda icra xarakterli işlər (məsələn, məhkəmə icraat və s.) həyata keçirə bilməz.

6. Məlumatların açıqlanması

6.1. Standartların 19.3.2-ci yarımbəndinin tələblərinə uyğun olaraq bank və onun fəaliyyəti barədə açıqlanan ümumi məlumatda bank Mərkəzi Bankın təsdiq etdiyi "Dayanıqlı Maliyyə Prinsipləri" üzrə tələbləri də nəzərə alır.

6.2. Standartların 1 nömrəli Əlavəsinin 2.4-cü bəndinin tələblərinə uyğun olaraq açıqlanan məlumatda əlavə olaraq bankın idarəetmə orqanları və vəzifəli şəxslərinin seçilmə meyarları, əvəzetmə prosedurları, onlarla bağlı təlim və inkişaf siyasəti qeyd olunur.

6.2. Bank əvvəlki maliyyə ilinin nəticələri üzrə mükafatlandırmaya dair bu Təvsiyələrə 1 nömrəli Əlavə ilə müəyyən edilmiş məlumatları hər növbəti ilin iyul ayının 15-dək öz internet sahifəsində açıqlayır.

“Banklarda korporativ idarəetmə Standartlarına dair
Təvsiyələr”ə Əlavə 1

No	Mükafatın forması	Müşahidə Şurası	Müşahidə Şurası Komitələrinin müstəqil kənar üzvü	İdarə Heyəti	Digər xüsusi kateqoriyaya aid olan işçilər
1	Əməkdaşların sayı				
2	Sabit mükafatın həcmi			X	X
3	Dəyişən mükafatın həcmi (3.1+3.2)	X	X		
3.1	Pul formasında olan, o cümlədən	X	X		
3.1.1	<i>təxirə salınmış hissə</i>	X	X		
3.2	Səhm və digər maliyyə alətləri formasında olan, o cümlədən	X	X		
3.2.2	<i>təxirə salınmış hissə</i>	X	X		